

Asia: VN/13551/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto valtioneuvoston periaatepäätöksen luonnoksesta: Kiertotalouden strateginen ohjelma

Pohjanmaan liitto kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä koskien valtioneuvoston periaatepäätöstä kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

ja toteaa seuraavaa:

Maakuntien liittojen rooli kiertotalouden kehittäjänä ja mahdollistajana tulisi periaatepäätöksessä selvästi näkyä. Kiertotalous itsessään sekä sille laadittu strateginen ohjelma ovat merkittäviä kehitysaskelaita kohti resurssiviisasta tulevaisuutta. Strategiassa tunnistettuihin globaaleihin haasteisiin; ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden hupeneminen ja luonnonvarojen ylikulutus, on mahdollista vaikuttaa kiertotalouden keinoilla. Pohjanmaan liitto katsoo, että kiertotalous tarjoaa myös uudenlaisia mahdollisuuksia niin talouden vahvistamiseksi kuin luonnonvarojen kulutuksen ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Kiertotalouden strategisessa ohjelmassa esitetään tavoitteet, tarvittavat toimenpiteet sekä resurssit kiertotalouden edistämiseksi. Valtioneuvoston periaatepäätöksen ehdotus linjaa näistä keskeisimmät toimet tuleville vuosille. Pohjanmaan liitto katsoo, että kiertotalouden strategisessa ohjelmassa on tunnistettu ja käsitelty kiertotalouden osa-alueita varsin kattavasti.

Pohjanmaan liitto toteaa, että visio hiilineutraalista kiertotalousyhteiskunnasta 2035 ja tavoitteet sen toteutumiseksi ovat kunnianhimoisia. Valtioneuvoston periaatepäätös nostaa esille toimia kiertotalouden edistämiseksi, mikä osaltaan vauhdittanee ohjelman toimeenpanoa eri sektoreilla. Paikoin tarvitaan kuitenkin vielä tarkennuksia ja konkreettisempia toimenpide-ehdotuksia.

Kiertotalousohjelmassa painotetaan kiertotalouden nostamista kestävästä talouskasvusta tavoittelevan elinkeinopolitiikan strategiseksi painopisteeksi. Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä kiertotalouden pullonkaulojen purkamista niin asenteiden, lainsäädännön kuin teknisten ratkaisujen osalta. Kiertotalouden markkinoita ja kierrätysmateriaalien arvostusta tulisi edistää paitsi lainsäädännöllä myös kiertotaloutta tukevalla tuotesuunnittelulla ja kiertotaloustietoisuutta lisäämällä joka sektorilla. Haitallisten aineiden hallinta on olennainen asia materiaalien kierrätyksen ja koko kiertotalouden edistämiseksi. Pohjanmaan liitto katsoo, että kiertotalousosaamisen sisällyttäminen osaksi koulutusta ja työelämäosaamista edistäisi paitsi luonnonvarojen kestävästä käytöstä myös siirtymää kiertotalouteen. Kiertotalouden kehittäminen on globaali hanke ilmastonmuutosta vastaan.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä todetaan, että kunnilla ja alueilla on merkittävä rooli kiertotalouden edistämiseksi ja toteuttamisessa yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Pohjanmaan liitto katsoo, että kiertotalouden strategisen ohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää paitsi määrätietoista toimintaa kaikilla sektoreilla, myös laaja-alaista, ylimaakunnallista yhteistyötä sekä riittävää resursointia näiden toimien toteuttamiseksi. Maakuntien liittojen ja kuntien rooli osana alueellista kehittämistä sekä kiertotalouden verkostoyhteistyötä on merkittävä ja tulisi tulla tarkemmin esille myös periaatepäätöksessä.

Kiertotalouden edistämistyötä on tehty laajoissa yhteistyöverkostoissa eri toimijoiden ja hankkeiden kautta. Pohjanmaan liitto on alueellaan edistänyt kiertotaloutta rahoittamalla muun muassa aluekehitysrahaston kautta alueellisten kiertotaloustiekarttojen laatimista. Esimerkiksi CERM-hankkeessa laaditaan roadmap, joka sisältää strategian ja toimintasuunnitelman, jonka mukaan kolme Pohjanmaan seutukuntaa kehittää kiertotaloutta ja kestävästä yhteiskuntaa. Tällaiset konkreettiset alueelliset kehittämishankkeet luovat hyvän pohjan kansalliselle kiertotalousajattelua edistävälle strategiatyölle.

Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiassa kiertotalous ja vähähiilinen talous on nostettu esille yhtenä keskeisenä temaattisena priorisointialueena. S3-strategian mukaan kiertotalousajattelutavan korostaminen yrityksissä on haaste, joka vaatii koulutusta ja osaamista sekä hyviä esimerkkejä kiertotalouden tärkeästä roolista kustannustehokkuuden lisäämisessä ja markkinoinnin vahvistamisessa. Kiertotalouden merkitys tulee vahvasti esille myös Pohjanmaan alueellisessa elpymissuunnitelmassa, jossa on oma hankekokonaisuus kiertotalouteen siirtymisen vauhdittamiseen.

Kiertotalouden merkitys on tunnistettu myös Pohjanmaan maakuntastrategian laatimista tukevassa tulevaisuustyössä, jossa kiertotalouden edistämiseksi on tärkeä rooli vuoteen 2050 ulottuvassa visiokehityksessä.

Pohjanmaan liitto pitää kiertotalouden valtakunnallista kehittämissuunnitelmaa tärkeänä strategisena työkaluna, jonka toimeenpanossa tulee huomioida alueiden erityispiirteet ja erilaiset lähtökohdat. Pohjanmaan liitto pitää erityisen tärkeänä, että kiertotaloutta edistäviin toimiin rohkaistaan taloudellisella tuella ja suuntaamalla kansallista ja EU -rahoitusta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. Kiertotalouden toimintamalli tulee muotoilla myös kuluttajille houkuttelevaksi niin, että kierrätysmateriaaleista valmistetuille tuotteille syntyy myös kaupallista kysyntää.

Pohjanmaan liitolla ei ole muuta huomautettavaa valtioneuvoston periaatepäätösluonnokseen.

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND – POHJANMAAN LIITTO

Kaj Suomela

Riikka Asunmaa

Maakuntajohtaja

Aluesuunnittelija

Asunmaa Riikka
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto